

AMMATTIKASVATUKSEN KENTÄLTÄ

AIKARATASTA KUN PÄÄSISI VÄÄNTÄMÄÄN ALUKSI TAAKSEPÄIN...

Olen kirjoittanut, oletettavasti muutaman lukijan mielestä (välistä omastakin mielestä) kirjoitellut viime vuosien aikana työurani, ammattiopettaja-taustani perusteella omakohtaisia näkemyksiä viime vuosikymmenien asioista – pääasiassa työhön ja työympäristöni liittyvistä asioista...

Välillä on käynyt mielessä, että pitäisi hakea näkemyksilleen, kirjoittelemisellen hiukan laajempaa ja kaukaisempaa kaikupohjaa – perspektiiviä.

Lähinnä miten asiat olivat ennen, kauan sitten eli silloin, kun tässäkin artikkelissa olevat sanat eivät olleet edes jokapäiväisessä käytössä.

Puhumattakaan, että ammatteja oli vähän, käytännössä muutamia ja ammatteihin liittyvät käsitteet olivat vähäisiä, nykymittakaavassa jotakuinkin olemattomia...

Kyllä rehellisesti on tunnustettava, että aikaratasta kun pääsisi vääntämään aluksi taaksepäin – edes keran ja kunnolla, samalla kurkkamaan, mitä kaukaiset esivanhemmamme touhusivat!

Arvelen, että monella tämän artikkelin lukijalla on ollut mielessä samantyyppisiä ajatuksia varsinkin iän karttuessa.

Jotenkin tuntuu, että tuo paluu, oi-

keastaan aikarataspistäytyminen kaukaiseen menneisyyteen poistaisi omasta elämästä turhat ja turhanpäiväiset rönnyt jokapäiväisestä, arkisesta aherruksesta.

Elämä oli silloin kauan sitten pääasiassa erittäin pelkistettyä ja yksinkertaista.

.....
Kerron hiukan vuodenvaihteen tapahtumista:

Lueskelin kauan sitten kirjailija Veikko Huovisen Puukansan tarinan. Todella mielenkiintoinen tarina, kirja, joka hiukan – ainakin omasta mielestäni – avasi omaa paradigmaani eli käsitystä ympäröivästä maailmasta, sen raadollisesta yksinkertaisuudesta mutta toisaalta taas äärettömän mielenkiintoisesta monimuotoisuudesta. Kirja antoi ajattelemisen aihetta.

Se toi esiin muun ohessa elämän sattunnaisuuden ja sen, miten vähästä kaikki on kiinni ja että kaikella, aivan kaikella on syy-seuraus-suhteensa.

Me emme omassa toiminnassamme tee mitään, mikä ei jossain vaiheessa putkahda esiin tavalla tai toisella.

Suomalainen sanonta: ”Perästä kuuluu!” sanoi torventekijä, on kiistaton tosiasia.

Kirjaa lukiessani vahvistui myös se, että – tämä on puhtaasti henkilökohtainen tulkintani arvostetun kirjailijan teoksesta – kaikki elämässä on loppujen lopuksi puhdasta sattumaa, vaikka me mielellään muuta ajattelemme...

Se siitä aasinsiltana seuraavaan...

Jostain syystä minulla on ollut luke-
matta Väinö Linnan 3-osainen kirjasar-
ja Täällä Pohjantähden alla, vaikka
olen toki katsonut ja aikanaan televi-
sion nauhoittanutkin siitä tehdyn te-
levisiosarjan. Kirja on pyörinyt viime
aikoina radiossa kuunnelmana ja siitä
on tehty uusi elokuvaversio, joka ilmei-
sesti tulee kohta televisioonkin ja/tai
nettiin katseltavaksi.

Kirjoitin Joulupukille toivomuskir-
jeen asiasta ja kuinka ollakaan, kysei-
nen kirjasarja oli kohta minun luetta-
vissa, paikallinen divari toimi ansiok-
kaasti pukin apurina. Otin hiukan va-
raslähdön lukuasiassa jo ennen joulua
ja sain hetki sitten koko 3-osaisen kirja-
sarjan luetuksi – kannesta kanteen ja
kohtalaisen huolella...

Henkilökohtaisena mielipiteenäni
totean, että kyllä Täällä Pohjantähden
alla hakkaa mennen tullen em. Puu-
kansan tarinan, mutta on avoimesti to-
dettava, että ne painivat aivan eri sar-
jassa.

Näin vuoden vaihduttua taas ker-
ran uuteen/ollen ilmeisesti tätä artik-
kelia julkaistaessa jo aika pitkällä, voi
vain toivoa, että Täällä Pohjantähden
alla kirjasarjan tyypisiä – negatiivisia
tapahtumia – ei tämän eikä seuraavien-
kaan suomalaissukupolvien tarvitse
kokea. Kirjaan mahtuu paljon myös po-
sitiivista, mm. perususkon tulevaisuu-
teen. Jo kirjasarjan alussa: Alussa olivat
suo, kuokka – ja Jussi.

Nimenomaan taloudesta, jokapäi-
väisestä toimeentulosta aiheutuva epä-
oikeudenmukaisuus, kiistaton vääräys,
aiheellinen katkeruus kytee varmasti
näennäisen tyynen pinnan alla monien

ihmisten ajatuksissa Suomessakin. Yh-
teiskunnan turvaverkot ovat tällä het-
kellä kovilla ja turhan repaleiset globaa-
lisessa kvartaalikoheelluudessa...

Edellinen oli toinen aasinsilta varsi-
naiseen asiaani:

Lueskelin toiseen kertaan Kemin
Kotiseutu- ja museoyhdistyksen
teoksen Kemin asutuksen historiaa.
Se perustuu Martti Helistön kirjoituk-
siin.

”Teos kertoo Kemin tienoiden asu-
tuksesta, vanhoista suvuista, niiden pe-
rinnönjaoista, käräjöinneistä, tavoista
ja menoista sekä tapakulttuurista ynnä
vallasta ja vallankäytöstä, ihmisen ase-
masta **lähes neljän vuosisadan ajalta**,
heidän vahvuuksistaan ja heikkouksis-
taan, maallisen ja kirkollisen voiman
törmäyksistä.” toteavat teoksen toimit-
tajat Elsi ja Ossi Liiten...

Miksi minua kyseinen julkaisu, teos
erityisesti kiinnostaa?

Syy on yksinkertainen, siinä on
muutamia kohtia, jotka liittyvät esivan-
hempieni elämään, vaikka he ovat isäni
puolelta tulleet Kemin seudulle Kai-
nuusta vasta 1800-luvun loppupuolella.
Äitini puolelta esivanhempani elämä
on sijoittunut pääasiassa Kemijokivar-
ren Törmän seudulle, osittain Tervo-
laan huomattavasti pitempään.

.....
Kiinnostukseni kohde em. teoksessa
on lähinnä Pekka Tuhkanen.

Miksi?

Siksi, että hän oli isoisäni, Aukusti
Pyykön eno, siis äidin veli, joka toden-
näköisesti omalta osaltaan on oleelli-

sesti vaikuttanut siihen, että isoisäni on aikanaan siirtynyt Kainuusta, Kuhmon Lentiirasta Kemiin...

Niin ja myös siihen aivan ehdottoman varmasti, että juuri minä Aki Aarre Olavi Pyykkö tätä artikkelia kirjoitan/kirjoittelen!

Ossi Hedmanin kirjoittamassa Kemin historia-kirjassa, 1-osassa on tarina Pekka Petter Tuhkasesta, Laitakarin sahan työntekijästä.

”Pekka Tuhkanen uutterana, taitavana ja kykenevänä ihmisenä teki töitä Laitakarin sahamiljöössä edeten loppujen lopuksi kyseisen sahan inspehtoriksi, isännöitsijäksi eli sahan johtajaksi.”

”Hän toimi saarella sekä kaupungissa, Sauvosaassa kauppiana, jolle inhimillisuus luotonannossa ja luottamus sahatyöntekijöihin on tarinoiden mukaan ollut silmiinpistävää.

Pekka Tuhkanen osti Laitakarin höyrysaahan perustajalta, oululaiselta Johan Gustav Bergbomilta Sauvosaaresta Kemin kaupungin tontin nro 1.

Pekka Tuhkanen rakennutti em. tontille useita rakennuksia vuonna 1875...

Kyseinen Bergbom oli saanut kyseisen tontin Kemin kaupungilta yhden 1 markan muodollisella kauppahinnalla. Pekka Tuhkanen osti kyseisen tontin itselleen kahdensadan markan kauppahinnalla, mutta se ei köyhää kirpaissut, sillä Pekka Tuhkanen oli siihen aikaan Kemin neljänneksi varakkain henkilö!”

Kyseinen paikka tunnetaan nykyisin Kemin Kaupungin edustustiloina ns. Jänkälänä. Oikeastaan kyseinen paikka olisi nimettävä uudelleen tontin alkuperäisen rakentajan mukaisesti Tuhkaseksi.

Syy, miksi Pekka Tuhkasen tarina minua kiehtoo, on mm. siinä, että hän oli ilmeisesti toiminnoissaan aikaansa edellä, josta on osoituksena mm. hänen neuvottelemansa metsäkaupat Kemijärven Isokylän metsänomistajien kanssa.

Väitetään, että kyseinen metsäkauppa on silloisen Laitakarin sahan omistajan, Kemi Oy:n koko historian ajan ehdottomasti parhain metsäkauppa, metsäkauppa, jonka arvoa ei aluksi ymmärretty.

Pekka Tuhkasella oli merkittäviä kiinteistö- ja maaomaisuuksia, jotka viime kädessä ohjautuivat Kemin kaupungin/valtion omistukseen, koska hänellä ei ollut perillisiä. Minulle on jäänyt mielikuva Pekka Tuhkasesta hyvänä ihmisenä, yrityksensä ja elinyhteisönsä eteen tekevänä henkilönä – todellisen ammattimiehenä. Ne ovat asioita, joita kenen tahansa on syytä arvostaa.

.....

Kemin asutuksen historiaa – teoksessa on toisaalta kovia, tunteettomia elementtejä, jotka ovat tyypillisiä myös tämän ajan raadollisessa nykymenossa.

Mutta onneksi teos sisältää myös sellaisia inhimillisiä, empaattisia pehmoelementtejä, joita moni – minä mukaan lukien – toivoo/olettaa/luottaa käytännön elämässä vielä nykyaikanaakin löytyvän.

Luku- ja pohdiskeluterveisin
Aki Pyykkö
Opetusalan eläkeläinen Kemistä

